

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/189628,W-Warszawie-wreczono-nagrody-Fundacji-im-Janusza-Kurtyki.html>
12.05.2024, 16:03

W Warszawie wręczono nagrody Fundacji im. Janusza Kurtyki

26 sierpnia 2023 roku w Belwederze została wręczona Nagroda im. Janusza Kurtyki oraz nagrody w konkursie Przeszłość/Przyszłość zorganizowanym przez Fundację im. Janusza Kurtyki. Jednym z laureatów zostało Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej za projekt „Archiwum Pełne Pamięci”.

 PATRONAT HONOROWY
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
ANDRZEJA DUDY

FUNDACJA IM.
JANUSZA KURTYKI

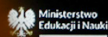
26 SIERPNI 2023 R. GODZ. 11:15

ALGORYTMY PRAWDY, ALGORYTMY FAŁSZU

SZTUCZNA INTELIGENCJA W OBSZARZE HISTORII

SZANSE I ZAGROŻENIA

PRZEGLĄD PRZESZŁOŚĆ/PRZYSZŁOŚĆ HISTORII

TY MEDIALNE

HISTORIA

POLSKIE
RADIO

HISTORYKON.PL

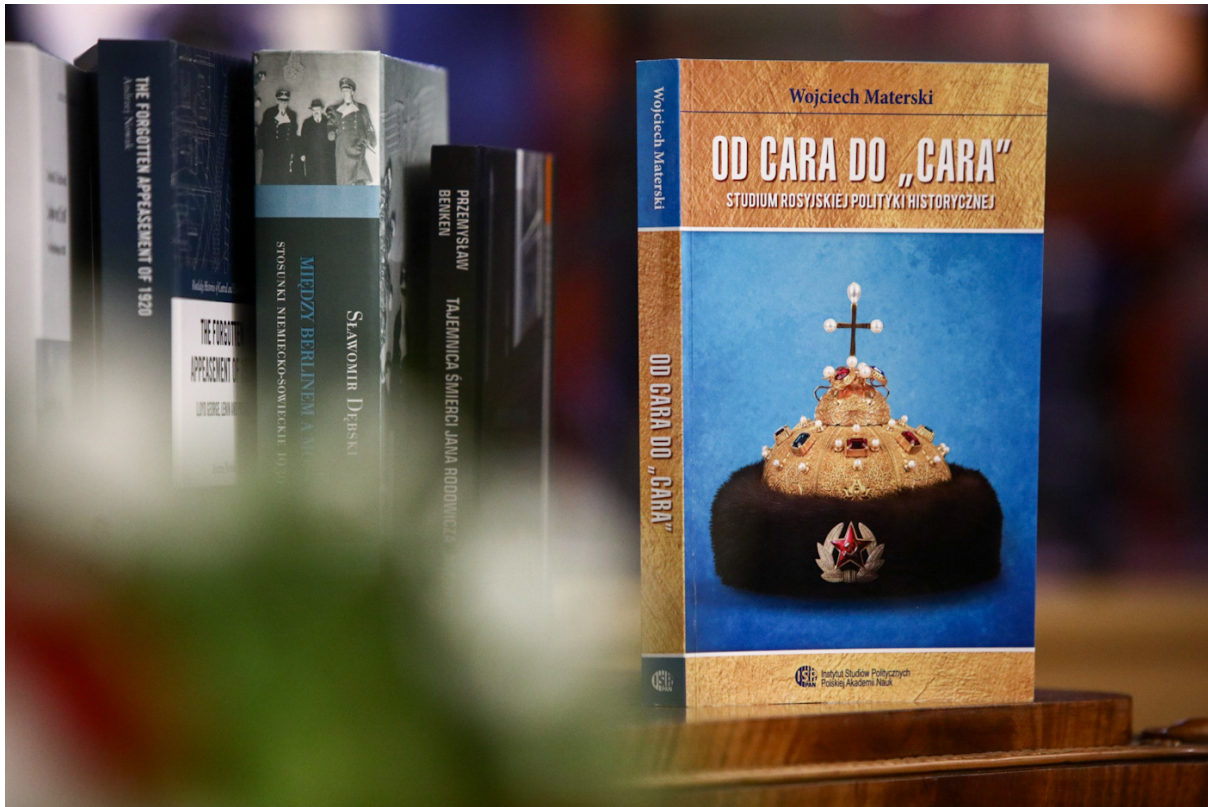

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki. Na zdj. Paweł Kurtyka, prezes zarządu fundacji – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki. Na zdj. dr Mateusz Szpytma, wiceprezes IPN – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Panel dyskusyjny poświęcony sztucznej inteligencji w obszarze historii, organizowany przez Fundację im. Janusza Kurtyki – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Panel dyskusyjny poświęcony sztucznej inteligencji w obszarze historii, organizowany przez Fundację im. Janusza Kurtyki – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Panel dyskusyjny poświęcony sztucznej inteligencji w obszarze historii, organizowany przez Fundację im. Janusza Kurtyki. Na zdj. Magdalena Hajduk, dyrektor Biura Nowych Technologii IPN – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Panel dyskusyjny „Za łukiem rzeki. Czy możliwy jest globalny zwrot w narracji o polskiej historii?” – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki. Na zdj. dr Barbara Fedyszak-Radziejowska i Paweł Kurtyka – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki. Na zdj. prof. Tadeusz Wolsza – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki. Na zdj. dr hab. Karol Polejowski, wiceprezes IPN – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki. Na zdj. prof. Wojciech Materski (L), Zuzanna Kurtyka i dr Mateusz Szpytma (P) – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki. Na zdj. od lewej: Marzena Kruk, dyrektor AIPN, Teresa Gallewicz-Dołowa, Piotr Ataman i Paweł Kurtyka – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki. Na zdj. Marzena Kruk, dyrektor AIPN – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki. Na zdj. Alina Czerniakowska – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia nagród Fundacji im. Janusza Kurtyki – Warszawa, 26 sierpnia 2023. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Podczas otwarcia wydarzenia dr Mateusz Szpytma, zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej przypomniał postać patrona fundacji:

– Janusz Kurtyka był nie tylko znakomitym mediewistą, wybitnym historykiem. Był znakomitym prezesem Instytutu Pamięci Narodowej, który wiedział, że przeszłość nie jest tylko sama dla siebie, tylko jest po to, aby odpowiednio kreować przyszłość.

– podkreślił.

Dr Mateusz Szpytma przypomniał o dwóch aspektach z działalności Janusza Kurtyki. Zaznaczył, że prezes Kurtyka zdecydował o przeprowadzeniu badań nad stratami osobowymi Polski w czasie II wojnie światowej, czego efektem była publikacja [Polska 1939-1945. Straty osobowe i ofiary represji pod dwiema okupacjami](#). W tych badaniach wziął udział m.in. prof. Wojciech Materski, laureat tegorocznej edycji nagrody w Konkursie o Nagrodę im. Janusza Kurtyki.

Wiceprezes IPN dodał również, że bez Janusza Kurtyki wiedzielibyśmy dużo mniej o rodzinie Ulmów, która 10 września br. zostanie beatyfikowana. Janusz Kurtyka – najpierw jako dyrektor krakowskiego IPN, potem prezes Instytutu – pozwolił na badania na ten temat, na wydanie publikacji o Ulmach. Dzięki niemu [wystawa o Polakach ratujących Żydów została zaprezentowana w 2009 roku w Izraelu](#). Podziękował Fundacji im. Janusza Kurtyki, że kultywuje pamięć o swoim patronie i przypomniał główną myśl, którą kierował się Kurtyka podczas swojej prezesury: „Historia tworzy naszą tożsamość”.

W trakcie wydarzenia odbyły się dwa panele dyskusyjne: „Algorytmy prawdy, algorytmy fałszu. Sztuczna inteligencja w obszarze historii. Szanse i zagrożenia” oraz „Za łukiem rzeki. Czy możliwy jest globalny zwrot w narracji o polskiej historii?”. W pierwszym, poświęconym sztucznej inteligencji w obszarze historii, wzięła udział Magdalena Hajduk, dyrektor Biura Nowych Technologii IPN. Dyrektorka BNT IPN podkreśliła, że Instytut Pamięci Narodowej musi również wziąć udział w tej wojnie cyfrowej i cały proces algorytmizacji to jest też walka o uwagę również młodych ludzi. – *My oczywiście z pewnym sceptycyzmem, w oparciu o to, że są to jednak losowe tylko i wyłącznie odpowiedzi, podchodzimy do tego rozwiązania, ale też nie możemy się na tę technologię obrażać, dlatego, że Parlament*

Europejski kilka dni temu podpisał akt AI. Jednak mimo wszystko zależy nam na tym, żeby brać w tym udział, dlatego, że będzie to technologia, której będziemy używać na co dzień, tak jak inne wcześniej wdrożone technologie, więc my nie możemy się jej bać, my musimy się jej nauczyć – powiedziała Magdalena Hajduk. – To jest nasza odpowiedzialność, żeby zabezpieczyć naszą przyszłość narodową, naszą młodzież, żeby wiedziała, że IPN oraz inne instytucje zabezpieczyły tego typu technologie przed kłamstwem – zaznaczyła.

Wskazała, że ważna jest dyskusja na temat tej technologii i istotne są kampanie edukacyjne, w których aktywny udział wezmą osoby stojące na czele instytucji czy organizacji wdrażających tego typu projekty. Istotne jest zabezpieczenie naszej historii, zabezpieczenie danych przed tym, by nie dochodziło do fake newsów. – Nie możemy budować przyszłości narodowej na kłamstwie, na losowych informacjach, a musimy pamiętać, że z tego korzystają młodzi ludzie (...). Chcemy doprowadzić do dialogu technologicznego, chcemy zaprosić firmy, które mogłyby nam pomóc przygotować taki projekt, który moglibyśmy wdrażać etapowo, zajmując się wdrożeniem sztucznej inteligencji – dodała dyrektor BNT IPN.

W drugiej części wydarzenia wręczono nagrodę w VII edycji Konkursu o Nagrodę im. Janusza Kurtyki oraz nagrody w konkursie Przeszłość/Przyszłość. Przed ogłoszeniem laureatów głos zabrał dr hab. Karol Polejowski, zastępca prezesa IPN.

– Postać Janusza Kurtyki na trwałe zapisała się w najnowszych dziejach Polski. Wybitny historyk, działacz opozycyjny, społeczny, urzędnik państwowy, prezes Instytutu Pamięci Narodowej, którego mam zaszczyt być obecnie wiceprezesem u boku prezesa Karola Nawrockiego, położył niewątpliwie wielkie zasługi dla polskiej polityki historycznej również na arenie międzynarodowej. Fundacja, która przyjęła jako swego patrona śp. profesora Janusza Kurtykę, kontynuuje jego pracę, kontynuuje jego dzieło, popularyzując to co najlepsze w polskiej historiografii na arenie międzynarodowej. Prezes Janusz Kurtyka miał rację mówiąc, że Polakom brakowało wówczas odwagi, aby popularyzować, mówić na zewnątrz o kartach naszej historii. Ale my głęboko wierzymy, że działalność fundacji i innych instytucji państwa polskiego, fundacji, stowarzyszeń, które działają na niwie międzynarodowej właśnie popularyzując polską historię powoduje, że możemy już śmiało dzisiaj powiedzieć, że mamy tę odwagę i wychodzimy na arenę międzynarodową, aby o polskiej historii opowiadać

– podkreślił dr hab. Karol Polejowski.

W VII edycji Konkursu o Nagrodę im. Janusza Kurtyki zwyciężyła publikacja prof. Wojciecha Materskiego *Od cara do cara Studium rosyjskiej polityki historycznej* (Wydawnictwo ISP

PAN, Warszawa 2017). W 2023 roku tematyka konkursu brzmiała: *W cieniu Imperium. Imperialne obrazy Rosji i ZSRS w perspektywie polskiej*. Formą Nagrody jest przetłumaczenie zwycięskiej pracy na język angielski oraz jej wydanie w renomowanym wydawnictwie naukowym.

Partnerem konkursu jest Instytut Pamięci Narodowej.

Dr Przemysław Benken, pracownik szczecińskiego oddziału IPN, który był recenzentem konkursowym nagrodzonej publikacji, docenił walory syntezy rosyjskiej polityki historycznej od caratu do rządów Władimira Putina. Stwierdził: *Autor pracy ukazał specyficzne, właściwe dla totalitarnej formy rządów, mechanizmy wykorzystywania polityki historycznej przez Moskwę do realizacji jej celów imperialnych i wywierania wpływu na własne społeczeństwo, by osiągnąć zarówno doraźne, jak i długofalowe cele polityczne*. W opracowaniu dostrzeżono ciągłość i stałe motywy w rosyjskiej (sowieckiej) polityce historycznej. Jak podkreślił recenzent, książka stanowi rezultat „dotychczasowych wieloletnich badań prowadzonych przez (...) jednego z czołowych polskich sowietologów”.

W dotychczasowych edycjach zgłoszono do Konkursu 150 prac. Przyznano 6 Nagród im. Janusza Kurtyki oraz 2 Wyróżnienia. Zwycięskie prace – pióra Tadeusza Wolszy, Andrzeja Chwalby, Damiana K. Markowskiego – zostały przetłumaczone na języki angielski i niemiecki oraz wydane nakładem zagranicznych wydawnictw Carolina Academic Press i Peter Lang Verlag. Obecnie trwają prace nad przekładami monografii autorstwa kolejnych Laureatów: Andrzeja Nowaka, Sławomira Dębskiego i Przemysława Benkena. Nawiązano na tym polu współpracę m.in. z wydawnictwem Routledge. Partnerzy oferują globalną sieć dystrybucyjną, a dzięki równoległym staraniom Fundacji, nowo wydane książki trafiły już do kluczowych bibliotek na różnych kontynentach. W tym celu koordynowana jest również dodatkowa kooperacja z organizacjami polonijnymi w USA, Kanadzie, Wielkiej Brytanii czy Austrii.

Nagrodę prof. Wojciechowi Materskiemu wręczyli Zuzanna Kurtyka i dr Mateusz Szpytma, zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

Podczas gali w Belwederze zostały wręczone nagrody w konkursie Przeszłość/Przyszłość, zorganizowanym przez Fundację im. Janusza Kurtyki w następujących kategoriach:

- „Innowacyjne formy edukacji historycznej” – dla nagrodzenia inicjatyw promujących polską historię z wykorzystaniem niestandardowych metod edukacji, dostosowanych do współczesnego odbiorcy. Nagrodę odebrała dyrektor Muzeum Dom Rodziny Pileckich Karolina Kolbuszewska za multimedialną wystawę o Witoldzie Pileckim.
- „Upamiętnienie w terenie” – dla nagrodzenia inicjatyw upamiętniających polską historię i bohaterów, m.in. w postaci tablic, pomników, drogowskich, płyt nagrobnych. Nagrodę z rąk dr. hab. Karola Polejowskiego, wiceprezesa IPN odebrał Sławomir Jakima, prezes Fundacji Piękno Życia, nagrodzonej za postawienie w

Sokołach na Podlasiu pierwszego w Polsce monumentu upamiętniającego ofiary operacji polskiej NKWD 1937–1938.

- „Strażnicy Ksiąg” – dla nagrodzenia inicjatyw księgarzy, antykwariuszy, bibliotekarzy i wydawców, związanych z ich pracą, które przyczyniają się do promocji polskiej historii lub jej upamiętnienia. Laureatem zostało Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej za projekt „Archiwum Pełne Pamięci”. Nagrodę odebrała Marzena Kruk, dyrektor Archiwum IPN oraz kierujący projektem: Teresa Gallewicz-Dołowa i Piotr Ataman. – *Ten projekt to przeszłość i przyszłość, bo jego celem jest ocalenie materialnych pamiątek, dziedzictwa dokumentacyjnego, audiowizualnego po to, aby przyszłym pokoleniom opowiadać historię: o bohaterskich czynach, o wyjątkowych ludziach, by mieć narzędzia do tych opowieści* – powiedziała podczas gali Marzena Kruk.
- „Dyplomacja publiczna i troska o dobre imię Polski za granicą” – dla nagrodzenia inicjatyw, promujących polską historię za granicą. Nagrodę otrzymała Fundacja Stichting Driel-Polen.
- „Polonia i Polacy za granicą” – nagrodę otrzymał Społeczny Komitet Opieki Nad Starą Rossą za inicjatywę akcji sprzątnięcia i renowacji cmentarza.

W pozakonkursowej kategorii „Przyjaciel Fundacji” wyróżniono dziennikarkę, reżyser Alinę Czerniakowską za realizację filmu dokumentalnego „Trwajcie! Janusz Kurtyka” poświęconego postaci Janusza Kurtyki.

[W 2022 roku, w II edycji przeglądu Przeszłość/Przyszłość, Instytut Pamięci Narodowej został nagrodzony za „Grę Szyfrów” w kategorii „Innowacyjne formy edukacji historycznej”.](#)

* * *

Fundacja im. Janusza Kurtyki została powołana w 2016 roku, by służyć promocji Rzeczypospolitej Polskiej, jej historii i historiografii, w kraju i za granicą. Stawia sobie za cel dbanie o Jej dobre imię oraz podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej i obywatelskiej, a także postaw patriotycznych. Misją Fundacji jest wyjście naprzeciw wyzwaniom w zakresie polityki historycznej oraz jej współkształtowanie poprzez realizację konkretnych programów.

Drugim kluczowym aspektem działalności Fundacji jest upamiętnienie dorobku jej Patrona. Dlatego stworzono Bibliotekę im. Janusza Kurtyki, gromadzącą zbiór literatury z zakresu mediewistyki i historii najnowszej, którego bazę i dominującą część stanowi bogaty księgozbiór Patrona.

W 2023 roku Fundacja im. Janusza Kurtyki i jej członkowie zostali odznaczeni przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych medalem „Pro Patria”.